

De Omgevingswet en participatie

Wat verandert er voor natuur-, milieu- en landschapsorganisaties?

11 mei 2021, Sarah Ros

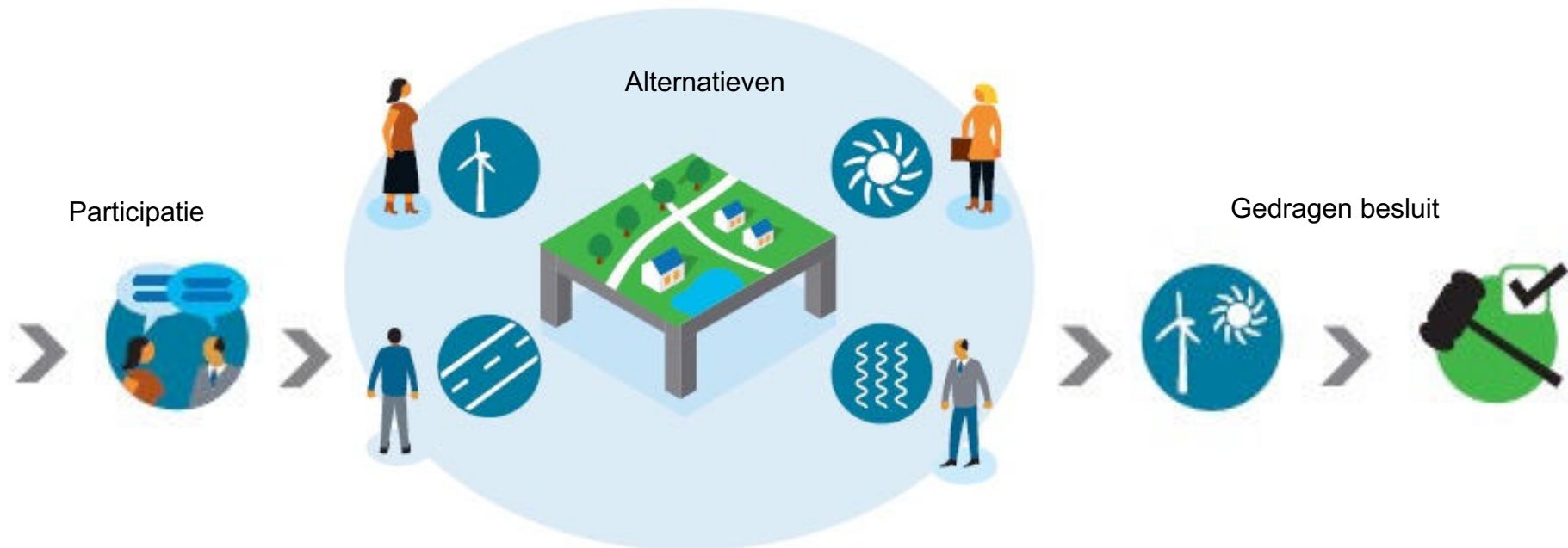

Deel 1 INSTRUMENTARIUM

Uitgangspunten bij participatie Omgevingswet

- > Participatieve aanpak
- > Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden
- > Gebaseerd op vertrouwen
- > Omgevingswet regelt het **wat**, niet het **hoe**

Kerninstrumenten

Voornemen

Fysieke leefomgeving

Maatregelen en uitwerking

Verplicht en facultatief

Alle regels bij elkaar

Vergunningstelsel

Omgevingsvergunning

Beoordeling

Projectprocedure

Publiek belang

2022-2024

1. Omgevingsvisie

Samenhangend strategisch plan leefomgeving

Vanaf 2022

2. Het plan of programma

Een pakket van beleidsvoornemens en maatregelen om omgevingswaarden of doelen in de leefomgeving te bereiken en daaraan te blijven voldoen

2022-2029

3. Decentrale regelgeving

Het decentrale bestuur legt daarin voor het hele gebied de algemene regels en vergunningplichten vast

4. Algemene Rijksregels voor activiteiten in de leefomgeving

Vanaf 2022

5. De omgevingsvergunning

Daarmee kan een initiatiefnemer via één aanvraag bij één loket toestemming krijgen voor het totaal aan activiteiten die hij of zijn wil gaan uitvoeren

Vanaf 2022

6. Het projectbesluit

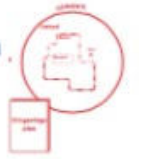
Een algemene regeling voor besluitvorming over projecten met een publiek belang volgens een snelle en betere aanpak

Instructieregels

Gemeentelijk Omgevingsplan

Waterschapsverordening

Provinciale Omgevingsverordening

De regels voor de leefomgeving, wat is er dan anders?

Omgevingsplan, -verordening en waterschapsverordening

In plaats van bestemmingsplannen, verordeningen, keur en deels legger, integraal, wijzigen kunnen klein zijn (en vaker voorkomen), participatie is verplicht, minder vergunningsplicht maar wel algemene regels, 1 plan per bestuursorgaan, procesregels, doelregels

Projectbesluit

Wijzigt direct het omgevingsplan, geldt als vergunning, in plaats van een projectplan (water), tracébesluit, inpassingsplan of coördinatieregeling, verplichte participatie, verplicht bij auto(snel), spoor-en vaarwegen, primaire waterkeringen, productie-installaties, landelijkhoogspanningsnet, gastransportnetten, LNG-installaties, winning koolwaterstof, opslag bepaalde stoffen

Let op: snellere besluitvorming en belangenafweging

Beleidsruimte en vrijheid

Bepaalde taken en bevoegdheden **verschuiven** naar decentraal niveau

Niet actuele rijksregels worden **geschrapt**

Nieuwe **maatwerk**regelmogelijkheden

Waterschappen en gemeenten krijgen een **bruidsschat** met regels

soepeler	afwegingsruimte	strenger
ja	trilling	ja
ja	geluid	ja
ja	bodem	ja
ja	geur	ja
nee	fijnstof	ja
ja*	externe veiligheid	ja
nee	waterveiligheid	ja
ja*	energie	ja
ja	lichthinder (glastuinbouw)	ja
nee	natuur	ja
ja	waterkwaliteit	ja
nee	lucht	ja
extra optie:	experimenteer regeling (bijv. voor technische innovaties)	n.v.t.

Bij welk besluit is participatie verplicht

- Projectprocedure/projectbesluit
- Omgevingsplan –verordening
- Waterschapsverordening
- Omgevingsvisie
- Programma
- Soms omgevingsvergunning

A large black right-facing curly bracket groups the list of decisions on the left. A horizontal line extends from the middle of the bracket to the right, pointing towards the text 'Te vinden in het DSO (LVBB)'.

Te vinden in het DSO (LVBB)

Wie is DE participant?

- Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen.
- Dit is dus een bredere en minder afgebakende doelgroep dan de kring van belanghebbenden zoals wordt gebruikt voor het begrip «belanghebbende» uit de Awb.

Vragen & POLL 1

Uitgangspunt of misvatting?

- Participatie is soms ook gewoon alleen maar het gesprek voeren
- Stukken delen ter informatie, is soms voldoende voor de verplichting tot participatie
- Als er geen draagvlak is voor een plan, is de participatie mislukt
- Bij beleidsneutrale wijzigingen hoeft een bevoegd gezag de samenleving niet te betrekken
- Als burens akkoord zijn met een omgevingsvergunning die afwijkt van de regels in het omgevingsplan, kan de gemeente direct (zonder onderbouwing) de vergunning verlenen
- Een waterschap, provincie of gemeente mag criteria voor participatie vaststellen waaraan een initiatiefnemer moet voldoen
- Als een belanghebbende, als participant, 'akkoord' was met een plan, dan kan hij/zij niet meer in bezwaar

Deel 2 PARTICIPATIEVERPLICHTINGEN

Wat is het verschil tussen participatie en zienswijzen

Participatie

- Informeel proces
- Vroegtijdig betrekken van belanghebbenden
- Een ieder
- Resultaat van participatie kan worden meegewogen in het besluit

Zienswijzen

- Formeel proces
- Gedurende besluitvormingsproces of voorafgaand aan de aanvraag
- Belanghebbenden
- Resultaat van zienswijzen moet worden meegenomen in het besluit

Van kennisgeving tot motivering

- Kennisgeving bij het omgevingsplan en de projectprocedure
- Motiveringsplicht bij omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, **waterschapsverordening, omgevingsverordening**, voorkeursbeslissing en projectbesluit
- Aanvraagvereiste bij vergunningaanvraag
- Omgevingswet regelt het wat, niet het hoe
- Rechtsbeschermingsniveau vanuit Awb blijft gelijk

Wat is kennisgeving van participatie?

- Wie worden betrokken, wanneer en waarover
- Wat de rol is van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer
- Waar is aanvullende informatie beschikbaar (toegankelijkheid)
- Het bevoegd gezag bepaalt de meest geschikte wijze, waardoor het relevante publiek zo goed mogelijk wordt bereikt
- Artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur is van toepassing

Wat is een participatie motiveringsplicht?

Bij het vaststellen van **het kerninstrument** wordt aangegeven **hoe** burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en **wat de resultaten** daarvan zijn.

Vanzelfsprekend: hoe partijen zijn benaderd, wie waren betrokken, hoe partijen hun inbreng hebben gegeven, en wat met de inbreng is gedaan, dus **welke afwegingen gemaakt zijn**. Zo blijkt uit de motivering of recht is gedaan aan de **gelijkwaardigheid** van alle partijen.

*Uitwerking motie Nooren in de motiveringsplicht. Strekking is dat het participatiebeleid het kader voor de motivering biedt.

De aanvraagvereiste participatie

- Bij een **omgevingsvergunning** (omgevingsplan/omgevingsverordening/waterschapsverordening)
- Aangeven **OF** burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken
- Indien ja, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over **HOE** zij zijn betrokken en **WAT** de resultaten daarvan zijn
- Het bevoegd gezag **geeft kennis van** de aanvraag in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze
- Participatie bij de omgevingsvergunning is de **verantwoordelijkheid** van de initiatiefnemer

Uitgangspunten bij participatie omgevingsvergunning

- Stimuleren van de initiatiefnemer om participatie te organiseren
- Het is primair de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om een adequate vorm te kiezen voor participatie
- Bevoegd gezag betreft de informatie bij de afweging voor vergunningverlening
- **Nee**, is **geen** grond voor buiten behandeling laten van de aanvraag
- Onvoldoende participatie is **geen** grond voor weigering van aanvraag, wel kan dan een zienswijze procedure worden gestart
- Soms kan participatie bij de vergunningaanvraag wel verplicht zijn

Vragen & POLL 2

Deel 3 BELEID EN VERORDENING

Let op: de participatieverordening

- De **Wet versterking participatie op decentraal niveau** wordt voorbereid
- De inspraakverordening in de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet zal worden omgezet naar een **‘inspraak- en participatieverordening’**
- Deze verordeningen richten zich dan niet alleen op de voorbereiding, maar ook op de uitvoering en evaluatie van het beleid (op alle beleidsterreinen). Dit is breder dan de fysieke leefomgeving
- De **participatieverordening stelt regels over de betrokkenheid (procedure) van inwoners** en andere belanghebbenden, maar **niet hoe** dat moet gebeuren

Let op: het nieuwe uitdaagrecht

[Uitdaagrecht als specifieke vorm van participatie in de uitvoeringsfase

*“Een specifieke vorm van participatie is het uitdaagrecht. Bij de uitvoering van beleid is het uitdaagrecht – ook wel Right to Challenge – een bijzondere vorm van **betrokkenheid van inwoners en maatschappelijke partijen**. Deze vorm houdt in dat inwoners van de gemeente of lokale maatschappelijke partijen de gemeente **verzoeken om de feitelijke uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen** als zij denken deze taak beter en goedkoper te kunnen uitvoeren.”* Dit gaat in de regel over taken van het College van B&W, zoals realiseren van groen in de openbare ruimte.

Let op: het participatiebeleid

De motie Nooren c.s.: decentrale overheden zullen moeten aangeven in hun **motiveringsplicht** op welke wijze invulling is gegeven aan het toepasselijke decentrale participatiebeleid. Dit geldt niet voor het projectbesluit, rijksbesluiten en de omgevingsvergunning.

Dit geeft **informatie over de invulling van participatietrajecten** door de overheid.

Verhouding participatiebeleid en participatieverordening

Participatiebeleid kan breder zijn dan alleen de participatieverordening. Het is mogelijk in het participatiebeleid te verwijzen naar regels in de inspraak- en participatieverordening. Een voorbeeld, de verordening zegt: “Het bestuursorgaan informeert voorafgaand aan de participatie belanghebbenden hierover op correcte wijze.” Het beleid kan dan worden ingevuld met de norm voor ‘een correcte wijze’.

Het participatiebeleid en de participatieverordening zijn niet inwisselbaar. Het beleid bindt namelijk alleen het bestuursorgaan, niet de burger. In het beleid kan alles worden opgenomen wat het bestuursorgaan relevant acht, **de verordening is beperkt tot de wettelijke grondslag.**

De participatieverordening kan geen betrekking hebben op aanvragen voor omgevingsvergunningen.

Vragen & POLL 3

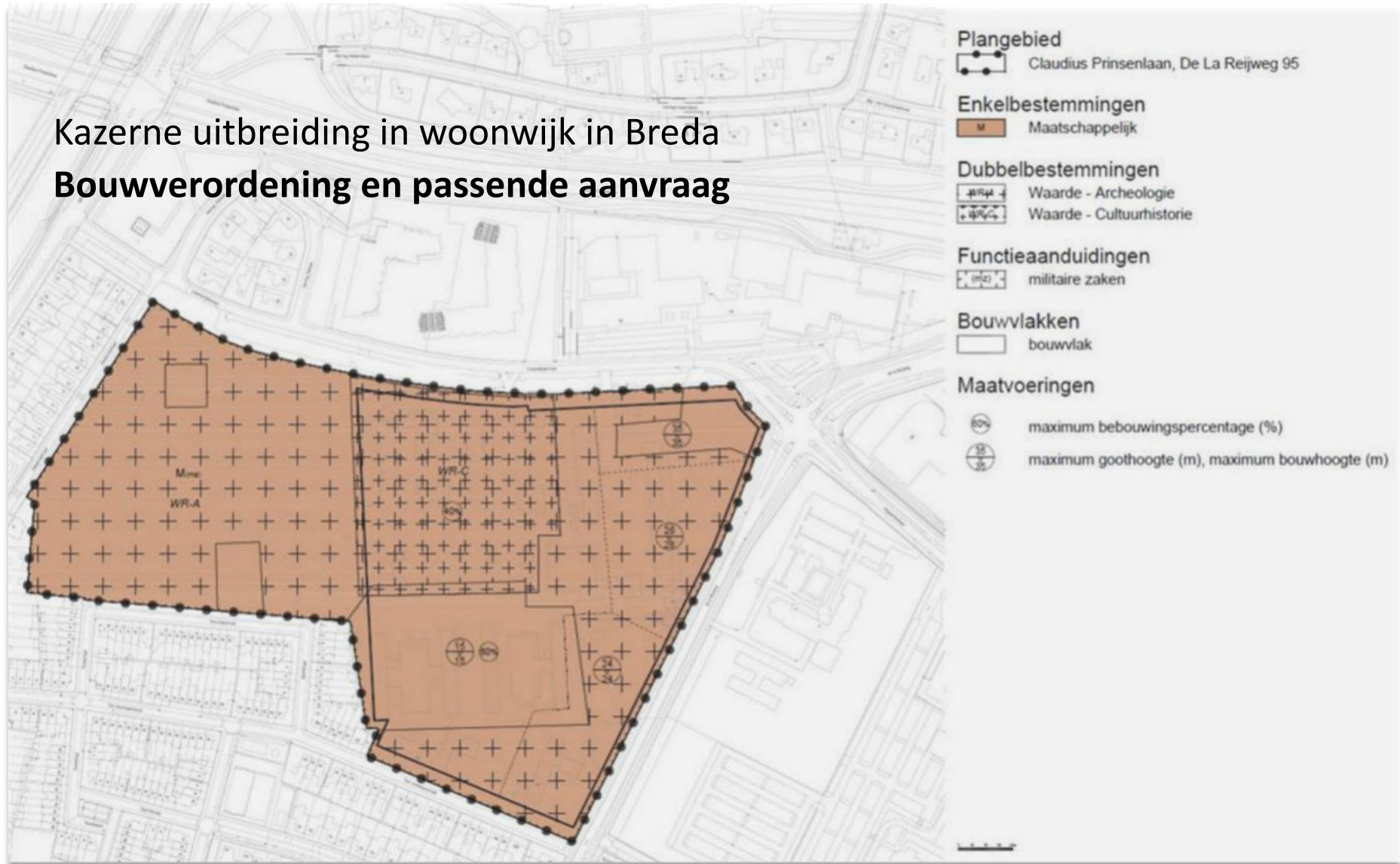

Deel 4 VOORBEELD

Voorbeeld van participatie bij de vergunning

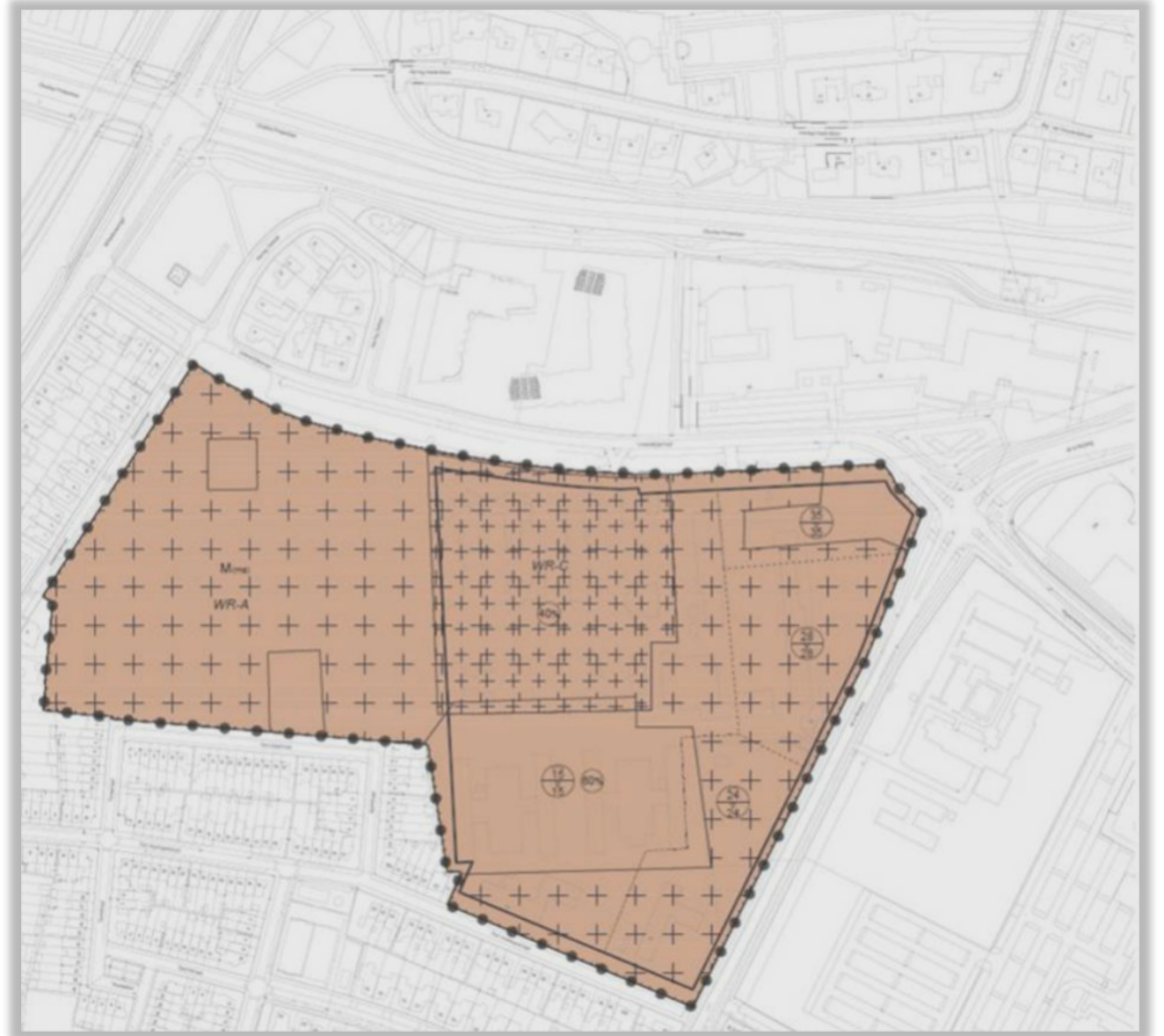
Kazerne uitbreiding in woonwijk in Breda
Bouwverordening en passende aanvraag

Voorbeeld van participatie bij de vergunning

- Actualiseringsplicht, bestemmingsplan
- 117 zienswijzen
- Opnieuw gestart, Defensie trekker
- Buurtcomité
- Heel nieuw ontwerp voor kazerne
- Meer bouwmogelijkheden en beter plan

Uitkomst participatie

Meer bouw mogelijkheden en beter plan

Vragen?

